

NERIJOS FORTAS SEZONĄ PASITINKA NAUJA EKSPOZICJA

EEA GRANTS:

partnership for creation
and preservation of values

Nerijos fortas, kuriame įkurdintos Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijos, sezoną pasitinka atjaunėjęs ir praturtėjęs. 2014 m. prasidėjęs ir trejus metus čia vykęs projektas „Neringos forto išsaugojimas ir jo tvarus naudojimas“ šiai, vienintelei Lietuvoje, jūrinei tvirtovei grąžino andainykštį spindesį ir praturtino nauja ekspozicija.

Nuotr. *Nauja ekspozicija forto sargybinėje*

Šio forto istorija siekia XIX a. antrąją pusę. Tuomet Kopgalyje – šiauriausiam Kuršių nerijos taške pastatyta gynybinė pajūrio tvirtovė – Nerijos fortas, kuris per Antrąjį pasaulinį kartą buvo beveik sugriautas. 1979 m. Nerijos fortas buvo atstatytas ir pritaikytas muziejui. Per tą laiką jis išaugo į vieną populiariausių turistinių objektų Baltijos pajūryje. Nors muziejus garsėja patraukliomis jūros gamtos ir istorijos ekspozicijomis, iki šiol ne visos forto patalpos buvo iki galo sutvarkytos ir pritaikytos lankytojų pažintinėms reikmėms.

Šias problemas padėjo išspręsti muziejaus įgyvendintas projektas. Jo dėka buvo restauruoti trys raudonų mūrų kaponyrai, išvalytas ir sutvarkytas gynybinis griovys, jo krantinės, tiltas. O svarbiausia – įrengta nauja ekspozicija „Nerijos fortas – Klaipėdos jūrų tvirtovės dalis: 1875–1888/1944–1945“, pasakojanti šio gynybinio objekto istoriją. Ją lankytojai pamatys jau ši sezoną.

Pasak istoriko Dainiaus Elerto, ekspozicijoje akcentuojama, kad fortas – sudėtinė Klaipėdos jūrinės istorijos dalis. Jis mažiausiai nukentėjo karo audrose ir leidžia pajusti Bismarko epochą. Nerijos fortas – geriausiai išlikęs Prūsijos fortifikacinis statinys Lietuvos teritorijoje.

Projektą „Neringos forto išsaugojimas ir jo tvarus naudojimas“ finansavo 2009-2014 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programa „Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas“. Bendra projekto vertė – 836.003,97 EUR, muziejus indėlis savo lėšomis – 296 905,83 Eur.

Projekte dalyvavo ir partneriai iš Norvegijos – Stavangerio jūrų muziejus – Lietuvos muziejininkai turėjo puikią progą pasisemti gerosios skandinaviškos paveldo išsaugojimo bei aktualizavimo patirties. Bendradarbiaujant abiejų muziejų specialistams, buvo sukurta ir per Lietuvą, ir per Norvegiją keliaujanti interaktyvi paroda „Jūros sidabras – iš Stavangerio į Klaipėdą 1820-1870 m.“, pasakojanti apie ... silkę ir būtent jos nulemtus Lietuvos ir Norvegijos ryšius. Parodos lankytojai gali pasijusti tikrais kapitonais ir pabandyti patys įvesti burlaivį į Klaipėdos ar Stavangerio uostą.

Daug dėmesio skirta ir jaunimo įtraukimui į mokslinius jūrinio paveldo tyrimus: Klaipėdos universiteto studentai aktyviai dalyvavo seminare-idėjų konkurse „Vandens infrastruktūros pritaikymas kultūros paveldo objektuose“. Žinomas Klaipėdos istorikas, ICOMOS narys, Kultūros paveldo ekspertas Kestutis Demereckas atliko istorinį Nerijos forto fosos jungties su Kursiu mariomis tyrimą.

Tikru išbandymu tapo Nerijos forto gynybinio griovio tvarkybos darbai ir ypač dumblo valymas. Darbus net kelis kartus sustabdė dugne rasti Antrojo pasaulinio karo laikų vokiški sviediniai. Iš viso išvežta ir neutralizuota apie 300 sviedinių.

Pasak Lietuvos jūrų muziejaus direktorės Olgos Žalienės, įgyvendintas projektas leis muziejininkams plačiau atskleisti jūrinio paveldo objekto išskirtinumą ir kartu

Lietuvos jūrų muziejus

2017 04 26